

15.12.2023

Satu Viljainen

Fingridin toimenpiteet FI-SE suojausasiassa

Sähkömarkkinatoimikunta 4/2023

FINGRID

ACERin valituslautakunnan päätös

- ACERin valituslautakunta antoi päätöksensä 24.10.2023
- Valituslautakunta piti voimassa ACERin päätöksen No 12/2022 Suomen ja Ruotsin välisistä suojausmahdollisuuksista
 - Edellyttää jotain muita suojausinstrumentteja kuin siirto-oikeuksia
 - Päätös perustuu tilannekuvaan vuosina 2016-2020
- Fingrid ja Svenska kraftnät (Svk) eivät tee yhteistä ehdotusta
 - Fingridin pitää toimittaa ehdotuksensa Energiaviraston arvioitavaksi kahden kuukauden kuluessa valituslautakunnan päätöksestä
 - Svk on jo toimittanut oman ehdotuksensa Ruotsin regulaattorille
- Fingrid harkitsee valittamista EU:n yleiseen tuomioistuimeen

Markkinat korjaavat itse itseään

- ACERin päätöksen tavoitteet:

- Korjata tuotannon ja kulutuksen epäsymmetriasta aiheutuva kysynnän ja tarjonnan epätasapaino sähkön finanssimarkkinoilla

Tilanne nyt:

Tuotannon ja kulutuksen epäsymmetria on korjaantunut markkinaehtoisesti

- Pienentää finanssisopimusten (EPADien) hintaeroja vierekkäisillä tarjousalueilla

Toteutuu, jos hinnat vuorokausimarkkinoilla yhtenäistyvät

- ACERin päätöksen asettama velvoite:

- Varmistaa, että saatavilla on muita suojausinstrumentteja kuin siirto-oikeuksia

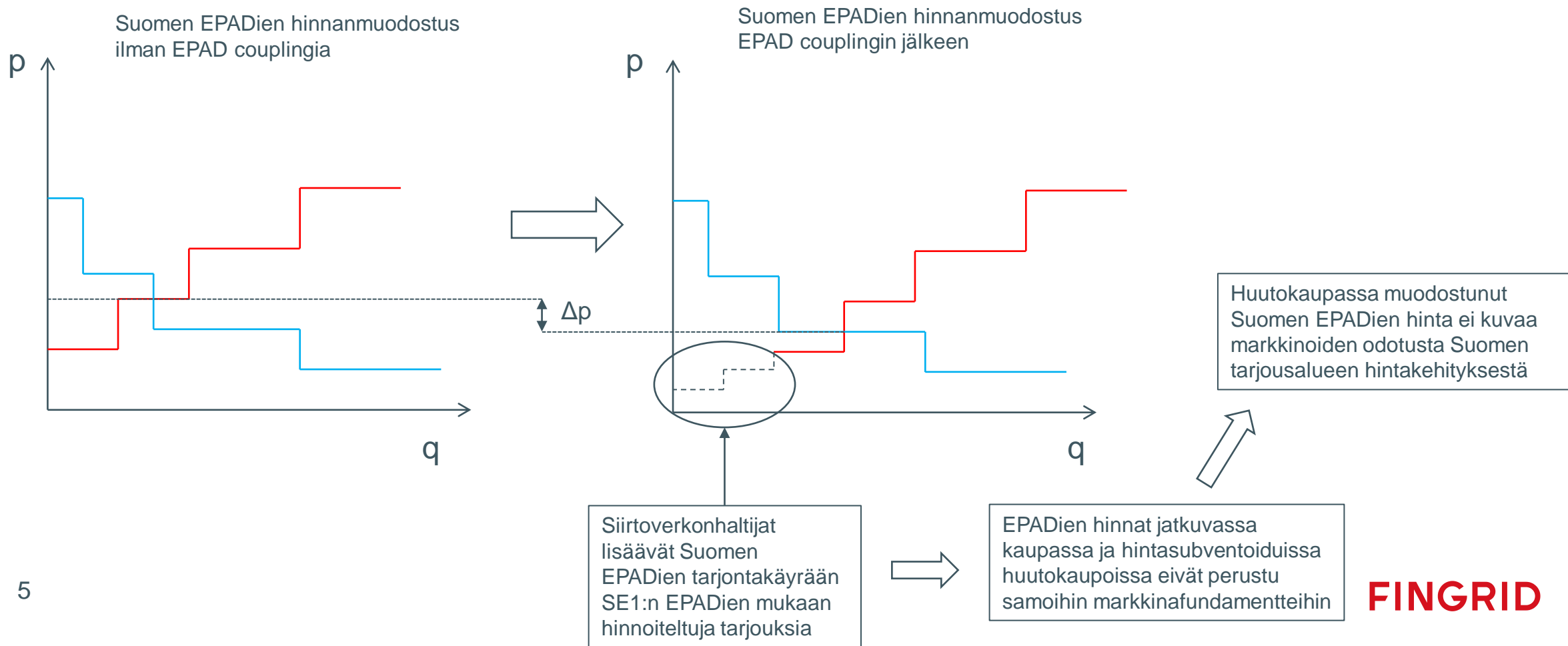
On korjaantumassa markkinaehtoisesti

Kilpailunäkökulma

- ACERin päätös tunnistaa ainoastaan sellaisen tilanteen, jossa markkinoilla on nykyisiä systeemihintafutuuureita ja EPADeita
- Ensi vuoden alussa sähkön finanssimarkkinoiden tuotepaletti Pohjoismaissa on laajenemassa
 - Systeemihintafutuurit, aluehintafutuurit, spread-tuotteet
 - Ehkä edelleen myös EPADit
- EPAD coupling ratkaisu (tai vastaa ratkaisu aluehintafutuuureilla) on monella tavalla ongelmallinen
 - Tuki kohdistuu yhdelle tuotteelle => miten valitaan tuen saaja?
 - Tuki luo uusille tuotteille/toimijoille markkinoille tulon esteitä
 - Tuki vääristää hinnanmuodostusta TSO:n huutokaupoissa => jatkuva kauppa näivettyy

Hintavääristymä ACERin EPAD couplingissa

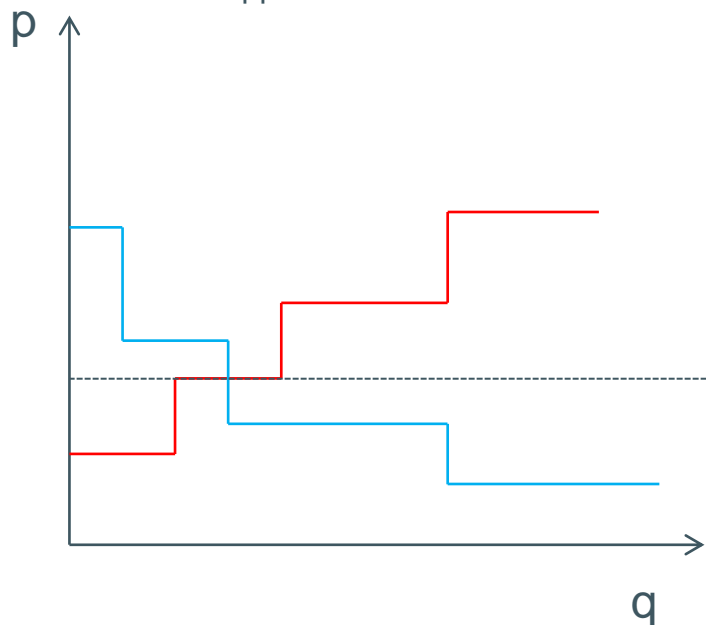
Esimerkki: EPAD coupling Suomen ja Ruotsin SE1:n välillä, missä Suomen EPADien hinta on korkeampi kuin SE1:n EPADien.

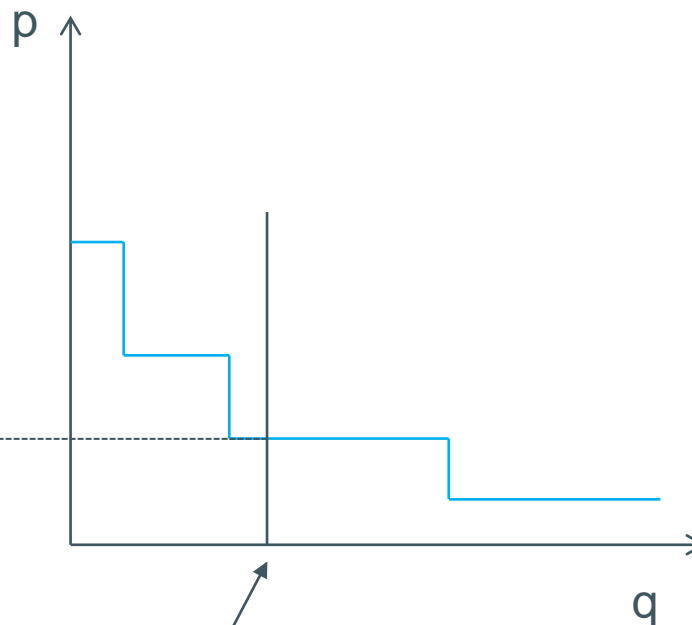
Hintavääristymä Svk:n pilotin tyyppisessä järjestelyssä

Esimerkki: Svk:n pilotin mukainen ratkaisu Suomen ja Ruotsin SE1:n välillä, missä Suomen EPADien hinta on korkeampi kuin SE1:n EPADien.

Suomen EPADien hinnanmuodostus ilman siirtoverkonhaltijan järjestämää huutokauppaa

Suomen EPADien hinnanmuodostus siirtoverkonhaltijan järjestämässä huutokaupassa

Huutokaupassa muodostunut Suomen EPADien hinta ei kuvaa markkinoiden odotusta Suomen tarjousalueen hintakehityksestä

Siirtoverkonhaltija ei määrittele tarjousissa hintaa vaan ainoastaan volyymin. Siirtoverkonhaltijalla on myyntipakko.

EPADien hinnat jatkuvassa kaupassa ja hintasubventoiduissa huutokaupoissa eivät perustu samoihin markkinafundamenteihin

Fingrid edistää markkinoiden toimivuutta ensisijaisesti investoinneilla siirtoverkkoon

- Investoinnit Suomen sisäisiin siirtoyhteyksiin tukevat finanssimarkkinoita, koska ne edesauttavat Suomen säilymistä yhtenä hinta-alueena
 - Fingridillä on käynnissä historiansa suurin investointiohjelma
- Investoinnit rajajohtoihin tukevat finanssimarkkinoita, koska ne pienentävät tarjousalueiden välisiä hintaeroja vuorokausimarkkinoilla ja mahdollistavat hintasuojauksen myös muiden kuin oman tarjousalueen tuotteilla
 - Aurora line 1 tulossa vuonna 2025
- Riittävä siirtokapasiteetti tukee markkinaehtoisia ratkaisuja myös poikkeuksellisissa tilanteissa
 - Esim. 24.11.2023 virheellisen spot-tarjouksen korjaaminen ei olisi ollut mahdollista päivänsisäisillä markkinoilla ilman vahvaa siirtoverkkoa, jossa ei ole sisäisiä pullonkauloja

Uusi arviointi suojausmahdollisuuksista käynnistyyneesi ensi vuonna

- Energiavirasto käynnistää seuraavan arvioinnin suojausmahdollisuuksien riittävydestä vuoden 2024 aikana
 - FCA-asetuksen mukaan arviointi on tehtävä joka 4. vuosi
 - Edelliset arvoinnit julkaistiin alkuvuonna 2017 ja 2021, joten aikataulun mukaan seuraava olisi tulossa alkuvuonna 2025
 - Uudessa arvioinnissa on mahdollista ottaa huomioon markkinatilanteen muutokset
- Jos seuraavassa arvioinnissa suojausmahdollisuudet todetaan riittämättömiksi, niin päätös korjaavista toimista voidaan tehdä jo reilun vuoden kuluttua
 - Mahdollisuus perustaa päätös päivitettyyn tilannekuvaan

Fingridin toimenpiteet ACERin päätökseen liittyen

- Fingrid tulee ehdottamaan Energiavirastolle, että nykyisessä muuttuneessa markkinatilanteessa ei tehdä kilpailua häiritseviä interventioita vaan Fingridin toimenpiteiksi hyväksytään markkinoiden toimivuutta ja yhtenäisyyttä edistävät investoinnit ja kehityshankkeet, mm.
 - Investoinnit sisäiseen siirtoverkkoon (tukee tavoitetta kysynnän ja tarjonnan tasapainosta Suomessa)
 - Flow-based-menetelmän käyttöönotto lokakuussa 2024 (edistää tarjousalueiden hintayhtenäisyyttä)
 - Aurora line -rajajohdon käyttöönotto vuonna 2025 (edistää tarjousalueiden hintayhtenäisyyttä)
- Tämä lähestymistapa antaa aikaa arvioida, miten uudet tuotteet ja kilpailutilanteen muuttuminen vaikuttavat markkinoihin (eli alkuvuoteen 2025 saakka)
- Energiavirasto voi hyväksyä tai pyytää muuttamaan ehdotusta
 - Energiavirastolla on mahdollisuus kuulla sidosryhmiä prosessin aikana, sillä päätöksen tekemiselle ei ole asetettu sitovaa määräaikaa (toisin kuin Fingridin ehdotuksen toimittamiselle)

Kiitos! Kysymyksiä?

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

00620 Helsinki

PL 530, 00101 Helsinki

Puh. 030 395 5000

Fax. 030 395 5196

www.fingrid.fi

FINGRID